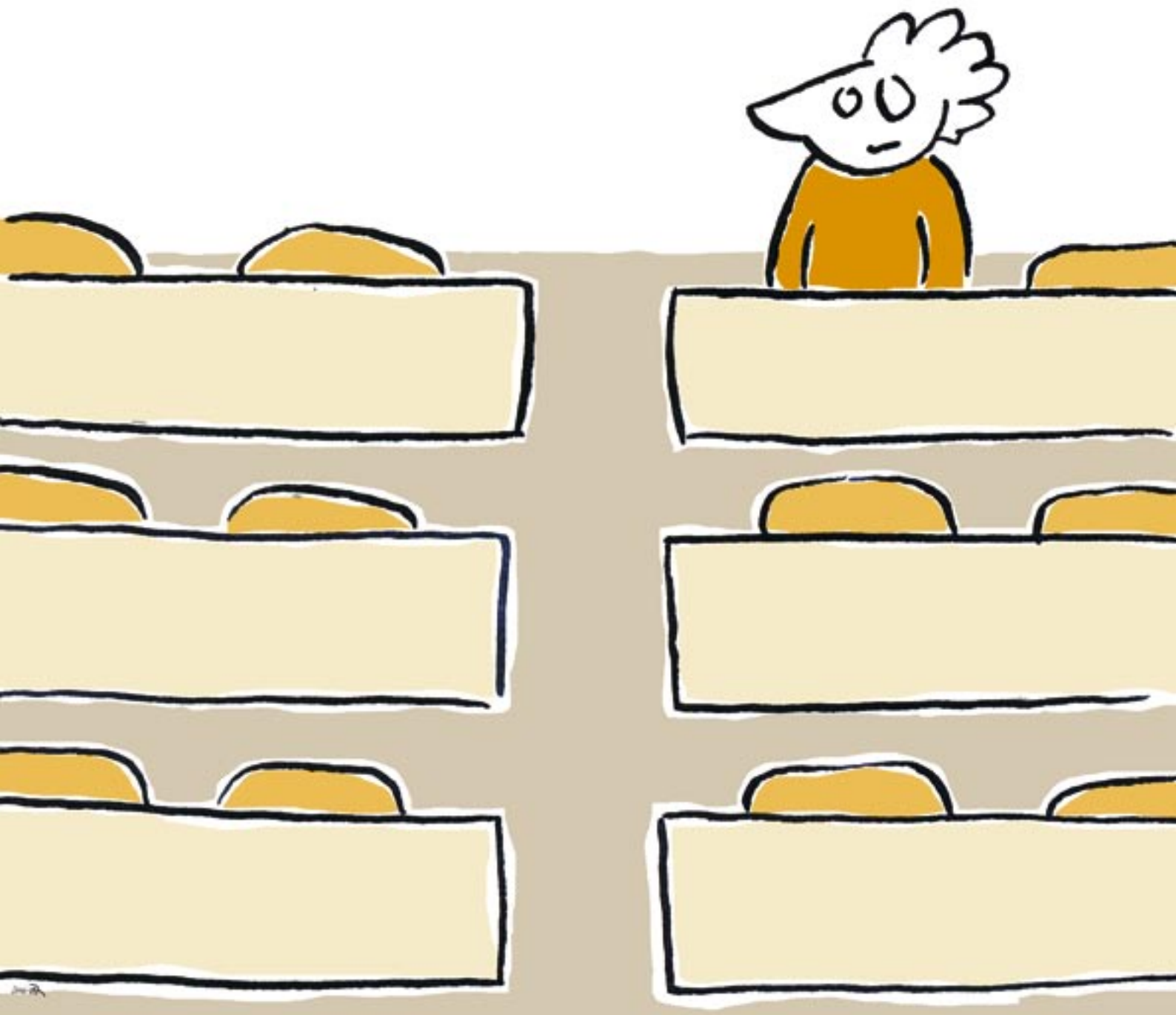

Az utolsó padban

HÁRTÁNYOS HELYZETBEN

33/1

SZEREPKÁRTYÁK

MOZGÁSSÉRÜLTEK

ROMÁK

NYUGDÍJASOK

ÉRTELMI SÉRÜLTEK

VIDÉKIEK

SAJTÓHÍREK

33/2A

1.

Bejött a papírforma. A szolnoki önkormányzati képviselők többsége rábólintott az iskolabezárásokra

Az iskolák, sőt már az óvodák is egymással versenyeznek a gyermekekért, a megmaradásért. Pont úgy, mint az üzemek, boltok. Amelyik nem elég életrevaló, és nem tud megrendelést, vevőt, tanulót szerezni, az elbukik, bezárhatja kapuit. Amelyik oktatási intézményben megnövekedik a halmozottan hátrányos helyzetű diákok, vagy mondjuk ki, a cigány gyermekek száma, onnan elviszik a szülők csemetéiket. Okkal vagy ok nélkül, de attól tartanak, hogy a tanárok erőfeszítése ellenére is az oktatás színvonala sínyli meg a többségi társadalomba kevésbé integrálódott csoport megjelenését az iskolában. Ennek a jéghegynak a csúcsa volt Jászládány, ahol egyetlen állami iskola lévén a szülők vállalták a többletköltségeket, és alapítványi iskolát hoztak létre. A folyamat pedig gyorsulni látszik. Nem az az igazi kérdés, be kell-e zárni iskolákat, hanem hogy mikor és hogyan áll meg ez a folyamat?.

2.

Erősödő iskolai szegregáció*

A normál osztályokban 37, a tagozatos osztályokban mindössze 17 százalék a roma tanulók aránya - vagyis a cigány diákok csak nagyon kis arányban kerülnek be a nyelvi vagy a zenei csoportokba. A tagozatok szervezése, a kis létszámú csoportok létrehozása gyakran szolgál az iskolán belüli szegregáció eszközéül. A magasabb társadalmi státusú szülők megpróbálják a jobb színvonalú, speciális oktatást biztosító iskolákba íratni gyermekeiket, ezért elviszik őket az „elcigányosodó” iskolából. Kiderült az is, hogy a roma tanulókat nyolcszor nagyobb valószínűséggel mentik föl a mindennapi iskolába járás alól, mint nem roma társaikat. A magántanulóvá nyilvánítás azonban hosszú távon az iskolából való kiesést jelenti a cigány fiatalok számára: a tanuláshoz nem kapnak segítséget, vizsgázniuk viszont kell. Sok esetben a pedagógusok meg vannak győződve arról, hogy csak külön osztályokban lehet az eltérő kultúrájú, szociális hátrányokkal küzdő gyermekeket tanítani. Ennek oka a tanárképzésben keresendő, amely nem készíti fel a leendő pedagógusokat arra, hogy differenciáltan kezeljék a különböző gyerekeket.

*szegregáció = kirekesztés

SAJTÓHÍREK

33/2B

3.

Nem engedték normál iskolába őket

A strasbourgi emberi jogi bíróság ma kezd tárgyalni egy olyan precedensértékű ügyet, amely az Európai Roma Jogok Központja szerint a romákat valaha ért leg-súlyosabb diszkrimináció példájának tekinthető. A pert 18 csehországi roma szülő indította, miután a csehországi Ostrava városban speciális, szellemi fogyatékosok számára működtetett általános iskolákban taníttathatták csak gyermekeiket. Védelmükben a roma jogok központja öt évvel ezelőtt fordult az emberi jogi bírósághoz. Az adatok szerint tízszer annyi roma diák van a cseh kisegítőkbén, mint amennyi indokolt lenne. Az észak-morvaországi Ostrava körzetének kisegítő iskoláiban minden nem roma kisgyerekre huszonzét roma jut. A kisegítő iskolába beíratott gyerekeket a tanhatóság csökkent értelmi képességűnek tekinti: az iskola-alkalmassági pszichológiai vizsgálat szerint alacsony az IQ-juk, s vélhetően nem lesznek képesek megbirkózni a „normális” iskola tananyagával.

A gyerekeket származásuk miatt sorolják kisegítő iskolába – állítja tizennyolc ostravai roma család. A szülők először a prágai alkotmánybíróságnál kerestek jogorvoslatot. Beadványukat – amelyben az oktatási minisztériumot diszkriminációval vádolták – formai indokok miatt elutasították, ezért a budapesti Európai Roma Jogok Központjának segítségével gyermekeik nevében 2000-ben a strasbourgi emberi jogi bírósághoz fordultak. A ostravai szülők azt kérik, hogy a strasbourgi testület mondja ki: gyermekeiket faji alapon diszkriminálták, szegregálták, és sérültek az oktatási esélyegyenlőséghez fűződő jogaik.

4.

Szabadon, elkülönítve

Nemzetközi összehasonlításban tekintve Magyarországon szembeűnően erős az általános iskolai tanulók eredményessége és családi háttere közötti összefűggés. Minél képzetlenebbek és szegényebbek a szűlők, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy a gyerek sikertelen lesz az iskolában, hogy tehát nem tud kitörni abból a közeűből, amelybe született. A hátrányok generációról generációra öröklődnek. Azokban az iskolákban, ahol különösen magas a szegénysorban élő – nem feltétlenül roma – gyerekek aránya, a pedagógusok is túlterheltté válnak. Az ebből a helyzetből adódó pluszfeladatokért azonban anyagi ellenszolgáltatást nem kapnak. Sok tanár ezért igyekszik olyan iskolát keresni magának, ahol kevesebb veszűdséűgűl több sikeréűlményhez jut. A jobb képesséűgű pedagógusok elvándorlása az egyik oka annak, hogy a szegregált intézményekben az oktatás színvonala is alacsonyabb.

ÉRTÉKELŐ LAP

33/3

Fejezd be a következő mondatokat!

Engem meglepetésként ért, hogy...

.....

.....

.....

.....

Azt eddig is tudtam, hogy

.....

.....

de azt nem gondoltam, hogy

.....

.....

Én eddig azt hittem, hogy

.....

.....

.....

.....

El fogom mondani a barátaimnak, hogy

.....

.....

.....

.....

